

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 9 augustus 2016 met nummer RvVb/A/1516/1410
in de zaak met rolnummer 1314/0526/SA/2/0475

Verzoekende partijen	<p>1. de heer Hans VANDENDRIESSCHE 2. de heer Koenraad RABAU</p> <p>vertegenwoordigd door: advocaten Peter FLAMEY en Grégory VERHELST, met woonplaatskeuze op het kantoor te 2018 Antwerpen, Jan Van Rijswijcklaan 16</p>
Verwerende partij	<p>de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar van het departement RWO, afdeling Antwerpen</p> <p>vertegenwoordigd door: advocaat Johan CLAES, met woonplaatskeuze op het kantoor te 2550 Kontich, Mechelsesteenweg 160</p>
Tussenkommende partij	<p>de nv PFIZER MANUFACTURING BELGIUM</p> <p>vertegenwoordigd door: advocaat Roeland SMITS en advocaat Günther L'HEUREUX, met woonplaatskeuze op het kantoor te 1200 Brussel, Gulledele 96/3</p>

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partijen vorderen met een aangetekende brief van 24 april 2014 de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 28 februari 2014.

De verwerende partij heeft aan de tussenkommende partij een stedenbouwkundige vergunning verleend voor het bouwen van een bijkomende windturbine met een rotordiameter van maximum 82m, een tiphoogte van 150m en 15kv cabine op een perceel gelegen te 2870 Puurs, Rijksweg 12, met als kadastrale omschrijving afdeling 1, sectie D, nummer 50E.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

1.

De tussenkomende partij verzoekt met een aangetekende brief van 25 juni 2014 om in de procedure tot schorsing en vernietiging tussen te komen.

De voorzitter van de derde kamer verleent de tussenkomende partij met een beschikking van 1 juli 2014 toelating om in de debatten tussen te komen.

2.

De Raad verwerpt met een arrest van 14 oktober 2014 met nummer S/2014/0142 de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing.

De verzoekende partijen dienen tijdig een verzoek tot voortzetting in.

3.

De verwerende partij dient een antwoordnota en het administratief dossier in. De tussenkomende partij dient een schriftelijke uiteenzetting in. De verzoekende partijen dienen een wederantwoordnota in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 14 juni 2016.

Advocaat Astrid LIPPENS *loco* advocaten Peter FLAMEY en Gregory VERHELST voert het woord voor de verzoekende partijen.

Advocaat Leen VANBRABANT *loco* advocaat Johan CLAES voert het woord voor de verwerende partij.

Advocaat Günther L'HEUREUX voert het woord voor de tussenkomende partij.

Titel IV, hoofdstuk VIII van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2012 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. FEITEN

De tussenkomende partij dient op 27 september 2013 bij de verwerende partij een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor *“het bouwen van een bijkomende windturbine met een rotordiameter van max. 82m, een tiphoogte van 150m en 15kv cabine”*.

Het perceel is gelegen aan de zuidzijde van de N16. Op een aanpalend perceel heeft de tussenkomende partij reeds een windturbine in uitbating. Aan de noordzijde van de N16 heeft Eneco twee windturbines in uitbating.

Het perceel ligt volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan ‘Mechelen’, vastgesteld met koninklijk besluit van 5 augustus 1976, in een gebied voor milieubelastende industrieën.

Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 7 november 2013 tot en met 6 december 2013, dienen de verzoekende partijen één van de 738 bezwaarschriften in (737 van deze schriftelijke bezwaren werden bij wijze van een petitielijst ingediend).

Het Agentschap Onroerend Erfgoed, afdeling Antwerpen, adviseert op 5 november 2013 gunstig.

Het Agentschap voor Natuur en Bos adviseert op 22 november 2013 als volgt gunstig:

“ ...

Rechtsgrond

Dit advies wordt verstrekt door het Agentschap voor Natuur en Bos op basis van de volgende wetgeving:

Artikel 36ter natuurdecreet van 21 oktober 1997 (in kader van passende beoordeling) Soortenbesluit

Bespreking stedenbouwkundige vergunning

De aanvraag betreft het plaatsen van een bijkomende windturbine ter hoogte van bovengenoemde locatie.

De inplantingsplaats bevindt zich op:

- *op ca. 400 m afstand van het habitatrichtlijngebied ‘Schelde- en Durmeëstuarium van de Nederlandse grens tot Gent’.*
- *op ca. 1,5 km van het habitatrichtlijngebied ‘historische fortengordels van Antwerpen als vleermuizenhabitats’.*
- *op ca. 400 m van het VEN-gebied ‘De Coolhem’.*
- *in de nabije omgeving van de inplantingsplaats bevinden zich ook enkele natuurreservaten.*
- *op ca. 400 m van 2 windturbines.*

Uit de ‘risicoatlas vogels-windturbines’ (INBO) stelt ons Agentschap vast dat:

- *de inplantingsplaats zich in een zone met mogelijk risico (naar avifauna) bevindt.*
- *de inplantingsplaats zich binnen de 5 km-buffer van een pleister- en rustgebied bevindt*
 - o *gezien de ligging langs een rijksweg, in industriegebied, gezien de afstand tot het pleister- en rustgebied voldoende groot is en rekening houdende met het feit het slechts om 1 turbine gaat is ons Agentschap van oordeel dat het project geen impact heeft op het pleister- en rustgebied.*
- *de inplantingsplaats zich binnen de 4 km-buffer van een broedkolonie bevindt*
 - o *gezien de ligging langs een rijksweg, in industriegebied, gezien de ruime afstand tot de broedkolonie en gezien het de inplanting van slechts 1 turbine betreft is ons Agentschap van oordeel dat het projectgebied zich op voldoende afstand bevindt.*
- *de inplantingsplaats zich op voldoende afstand van belangrijke voedsel-, slaap- en seizoenstrekroutes bevindt.*

Op basis van bovenstaande vaststellingen, rekening houdende met de situering van de site industriegebied, langs een rijksweg, rekening houdende met de conclusies van de bij de aanvraag toegevoegde natuurtoets gaat ons Agentschap akkoord met de bevindingen van de natuurtoets, met name dat er geen significante negatieve effecten te verwachten zijn op fauna en flora ten gevolge van de inplanting van de bijkomende turbine.

Conclusie

Op basis van bovenstaande uiteenzetting verleent het Agentschap voor Natuur en Bos een gunstig advies.

...”

Het Agentschap Wegen en Verkeer adviseert op 28 november 2013 gunstig.

De Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer adviseert op 5 december 2013 gunstig.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Puurs adviseert op 3 januari 2014 gunstig.

De verwerende partij verleent op 24 april 2014 een stedenbouwkundige vergunning. De verwerende partij beslist:

“ ...

De bezwaren handelen over:

1. Hinderaspecten en gezondheid

Geluidshinder tot ver in de woonzones, met als gevolg slaapproblemen, hoge bloeddruk, depressies, stress en onrust.

In de aanvraag is op geen enkele manier rekening gehouden met het clustereffect van alle windturbines samen. Er wordt expliciet gevraagd dat men de normen voor de cluster van windturbines aan de N16 oplegt en afdwingt, dat er een meetstation in zowel Kalfort als Ruisbroek komt om het overlast genererende geluid te koppelen aan een reductie van de draaisnelheid en dat de windturbines in elk geval op elkaar afgestemd worden om de geluidsoverlast die nu reeds meer dan 2 jaar verschillende gezinnen grote parten speelt tot aanvaardbare proporties terug te brengen.

2. Slagschaduw

De windturbines moeten op elkaar afgestemd worden zodat het gecumuleerd effect onder de bestaande normen blijft.

3. Waardevermindering woningen

Vanwege de talloze factoren die de levenskwaliteit van de omwonenden negatief beïnvloeden is er ook een waardevermindering van de omliggende woningen.

4. Onaanvaardbare interferentie

De turbine wordt ingeplant in de onmiddellijke nabijheid van de bestaande en vergunde windturbines. De afstand tussen de aangevraagde windturbine en de overige turbines is vrij beperkt. De inplanting van de bijkomende turbine op deze locatie zal dan ook ernstige gevolgen hebben op het vlak van productie. De rendabiliteit van het bestaand windpark zal achteruit gaan ten gevolge van een verlies van wind.

5. Toenemende druk op de bestaande windturbines

Er is vandaag een buurtcomité in Puurs dat zich verzet tegen de bestaande windturbines. Logischerwijze mag worden verwacht dat dit buurtcomité zich zal verzetten tegen de bijkomende windturbine. In het geval voorliggende aanvraag zou worden goedgekeurd, zal de maatschappelijke druk op de bestaande windturbines bijgevolg toenemen. Bovendien zal er zich hierdoor een bijkomende geluidsdruk voordoen, wat mogelijks aanleiding zal geven tot bijkomende klachten.

Na onderzoek van de bezwaren en opmerkingen worden volgende standpunten hieromtrent ingenomen:

1. Gezondheid in de brede zin van de betekenis is niet enkel een toestand van fysiek welzijn, doch ook het mentaal en sociaal welzijn bepalen iemands gezondheidstoestand. De objectief meetbare factoren zoals geluidsoverlast, slagschaduw, e.d. kunnen getoetst worden aan de geldende wetgeving. Aan de noordzijde van de N16 zijn 2 windturbines in uitbating door Eneco. Deze zijn op circa 480m en circa 700m gelegen van het westelijk woongebied. Door Pfizer Manufacturing Belgium NV werd op het aanpalende perceel reeds een windturbine geplaatst; deze windturbine bevindt zich op circa 350m van het westelijk gelegen woongebied. De voorliggende aanvraag heeft betrekking op de plaatsing van een windturbine op circa 300m van het westelijk gelegen woongebied. De mate waarin hinder door windturbines kan optreden, is afhankelijk van verschillende factoren zoals de bronsterkte van de turbines, de opstellingsvorm, de ashoogte en het aantal windturbines. Ook de aard van de ondergrond, de afstand tot de omwonenden en het niveau van het achtergrondgeluid spelen een rol. Globaal

genomen neemt het achtergrondgeluid bij het toenemen van de wind meer toe dan de bronsterkte van de turbine. Wanneer de dichtstbijzijnde (zonevreemde) woning of het dichtstbijzijnde woongebied zich bevinden op een afstand van meer dan 250m van de windturbinemast, mag ervan uitgegaan worden dat de hinder veroorzaakt door de windturbine/het windturbinepark tot een aanvaardbaar niveau beperkt kan worden. Het dichtstbijzijnde woongebied ligt op circa 300m van de nieuw te plaatsen windturbine, zodat in alle redelijkheid kan aangenomen worden dat de invloed van de windturbine op het dichtstbijzijnde woongebied verwaarloosbaar is. In het kader van de vergunningsaanvraag werd tevens een akoestische préstudie uitgevoerd door het studiebureau SGS Belgium. Het specifieke geluid van de nieuw te plaatsen windturbine werd bepaald ter hoogte van de dichtstbijzijnde woningen en de dichtstbijzijnde woongebieden. Tijdens de dag ligt het berekende specifieke geluid ter hoogte van alle receptoren lager dan de toepasselijke richtwaarden. Gedurende de avond- en de nachtperiode dienen maatregelen genomen te worden om ter hoogte van alle receptoren te voldoen aan de richtwaarden. Op basis van de geluidsstudie van SGS blijkt dat het technisch mogelijk is om het vermogen van de nieuwe windturbine te reduceren om de geluidshinder tot een aanvaardbaar niveau te beperken. Bij de geluidsstudie werd tevens niet enkel rekening gehouden met de nieuw te plaatsen windturbine, maar werd de bestaande windturbine uitgebaat door Pfizer Manufacturing Belgium NV mee in rekening gebracht. Het gezamenlijke specifieke geluid van de bestaande windturbine en de nieuw te plaatsen windturbine werd bepaald. Het clustereffect van de windturbines werd dus zeker meegenomen in de aanvraag en de geluidsstudie. Voor de aanvraag is tevens een milieuvergunning vereist. In het kader van de aanvraag tot milieuvergunning zal de aanvraag getoetst worden aan de nieuwe sectorale milieuvoorwaarden voor windturbines die door de Vlaamse Regering op 23 december 2011 definitief werden goedgekeurd. **Het bezwaar wordt niet weerhouden.**

2. Draaiende wieken van windturbines kunnen hinder veroorzaken door lichtreflecties en slagschaduw. Slagschaduwcontouren kunnen berekend worden met behulp van internationaal gangbare softwareprogramma's terzake. Bij de beoordeling van de slagschaduwhinder wordt een maximum van 30 uur effectieve slagschaduw per jaar binnen in de bewoonde woning aanvaardbaar geacht. De turbine wordt zodanig uitgerust dat de rechtstreekse reflectie van de zonnestralen zoveel mogelijk beperkt wordt. De wieken hebben een matte, lichtgrijze kleur. De turbine zal tevens voorzien worden van een slagschaduwdetectiesysteem met automatische stilstand module. Het slagschaduwdetectiesysteem van een windturbine heeft tot doel slagschaduw te verminderen of zelfs volledig uit te schakelen op plaatsen waar deze mogelijk hinderlijk is. Het is een op, software gebaseerd systeem dat in iedere windturbine afzonderlijke wordt geprogrammeerd. Op basis van de karakteristieken van de windturbine, de geografische ligging van mogelijke receptoren en de ligging van deze receptoren t.o.v. de windturbine, werd via het WindPRO-pakket versie 23 de mogelijke hinder bepaald. Voor alle receptoren kan er besloten worden dat de van toepassing zijnde normen steeds kunnen gerespecteerd worden door een correcte toepassing van het slagschaduwdetectiesysteem met automatische stilstand module. Hierdoor blijft eventuele hinder door slagschaduw beperkt tot een aanvaardbaar niveau. Voor de aanvraag is tevens een milieuvergunning vereist. In het kader van de aanvraag tot milieuvergunning zal de aanvraag getoetst worden aan de nieuwe sectorale milieuvoorwaarden voor windturbines die door de Vlaamse Regering op 23 december 2011 definitief werden goedgekeurd. **Het bezwaar wordt niet weerhouden.**

3. Waardevermindering van woningen is geen argument van stedenbouwkundige aard. **Het bezwaar wordt niet weerhouden.**

4. Het achteruit gaan van de rendabiliteit van het bestaand windpark ten gevolge van verlies van wind is geen argument van stedenbouwkundige aard, 'maar een economisch aspect. Duurzame ontwikkeling streeft naar het bevredigen van de huidige behoeften, zonder die van de toekomst in het gedrang te brengen. Een van de belangrijkste instrumenten om tot een duurzame ontwikkeling op wereldschaal te komen, is het aanwenden van milieuvriendelijke

energie, waardoor de uitstoot van broeikasgassen en andere schadelijke emissies vermindert. Als alternatief voor de fossiele brandstoffen om energie op te wekken worden verschillende vormen van energieopwekking onderzocht in Vlaanderen. Windenergie (windturbines), zonne-energie (fotovoltaïsch of zonneboilers), energie uit biomassa, warmtekrachtkoppelingen, waterkrachtcentrales, ... Om dit principe zo optimaal te kunnen toepassen, dient de schaarse beschikbare ruimte zo efficiënt mogelijk te worden ingevuld. Het plaatsen van grootschalige windturbine past in deze filosofie. De plaats waar de windturbine wordt voorzien, is tevens, volgens het Windplan Vlaanderen, een prioritaire zone voor de oprichting van windturbines. De locatie is dus zowel ruimtelijk als qua windefficiëntie prioritair. **Het bezwaar wordt niet weerhouden.**

5. Dat de maatschappelijke druk op de bestaande windturbines nog zal toenemen, is geen argument van stedenbouwkundige aard. Tevens werd voor de bestaande in uitbating zijnde windturbines reeds een stedenbouwkundige -en een milieuvergunning afgeleverd. Voorliggende aanvraag heeft uitsluitend betrekking op de oprichting van de nieuwe windturbine. Uiteraard wordt bij deze beoordeling rekening gehouden met het clustereffect van de verschillende windturbines. In de lokalisatienota en de geluidstudie werd hier ook de nodige aandacht aan geschonken. Uit de geluidsstudie kunnen we afleiden dat het technisch mogelijk is om het vermogen van de nieuwe windturbine te reduceren om de geluidshinder tot een aanvaardbaar niveau te beperken. Voor de aanvraag is tevens een milieuvergunning vereist. In het kader van de aanvraag tot milieuvergunning zal de aanvraag getoetst worden aan de nieuwe sectorale milieuvoorwaarden voor windturbines die door de Vlaamse Regering op 23 december 2011 definitief werden goedgekeurd. **Het bezwaar wordt niet weerhouden.**

(...)

BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

Zoals bepaald in de omzendbrief EME/2006/01 R012006/02 "afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines" dient een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning voor de oprichting van windturbines een lokalisatienota te bevallen; in deze **lokalisatienota** moet de locatiekeuze op basis van verschillende afwegingselementen worden gemotiveerd en onderbouwd, zoals bundeling als fundamenteel uitgangsprincipe, grondgebruik, wonen, landbouw, bedrijventerreinen, zeehavengebieden, sport en recreatie, landschap, geluidsimpact, slagschaduw-lichtreflecties, veiligheid, natuur, MER-plicht en luchtvaart.

Volgende afwegingselementen worden beschouwd:

Bundeling als fundamenteel uitgangsprincipe:

Het ruimtelijk principe van gedeconcentreerde bundeling uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wordt algemeen voor de inplanting van windturbines verfijnd in het principe van de plaatsdeling (site sharing). Door windturbines zoveel als mogelijk te bundelen, moet het behoud van de nog resterende open ruimte in het sterk verstedelijkte Vlaanderen worden gegarandeerd. De absolute voorkeur gaat dan ook uit naar het realiseren van windenergieopwekking door middel van een clustering van windturbines. Een verspreide inplanting van verschillende individuele turbines is niet aangewezen. Vanaf 3 windturbines wordt van een cluster gesproken. Er moet in de eerste plaats gestreefd worden naar een ruimtelijke concentratie van windturbines in de nabijheid van of in de stedelijke gebieden/netwerken en de kernen van het buitengebied. Vermindering van de woonkwaliteit kan worden vermeden door te streven naar een bundeling van windturbines met grootschalige bedrijventerreinen, in het bijzonder in de economische poorten (bijvoorbeeld (zee)havengebieden) en netwerken, bepaalde gemeenschapsvoorzieningen, ... Uiteraard moeten het niveau en de reikwijdte van de voorzieningen (de schaal en de potentiële hinder van het windturbinepark) in overeenstemming worden gebracht met het belang van de kern of het stedelijk gebied. Het principe van clustering kan niet andere woorden niet resulteren in een grootschalig windturbinepark naast een kleine

kern. Tevens dient geopteerd te worden om windturbineparken zoveel mogelijk . aan de randen van deze gebieden en aansluitend aan deze gebieden in te planten, zodat de basisbestemming niet in het gedrang komt.

In de huidige beleidsvisie op de inplanting van windturbines worden bestaande lijninfrastructuren zoals waterwegen, autowegen en hoogspanningslijnen als preferentiële plaatsen voor ontwikkeling van windturbines aangeduid. Daarnaast krijgen windturbines in en nabij industriegebied de voorkeur. Voorliggend, project voorziet de oprichting van 1 windturbine in industriegebied, in lijnopstelling met de bestaande windturbine en parallel met de N16. Samen met de reeds bestaande windturbine van Pfizer Manufacturing Belgium NV vormt de windturbine dus een lijnvormige opstelling parallel aan de N16. Hij wordt eveneens gebundeld met de 2 bestaande windturbines van Eneco aan de andere kant van de N16.

Wonen:

Bijzondere zorg moet worden gedragen ten aanzien van bewoonde vergunde of vergund geachte gebouwen in de omgeving die vreemd aan de inrichting zijn.

Aan de noordzijde van de N16 zijn 2 windturbines in uitbating door Eneco. Deze zijn op circa 480m en circa 700m gelegen van het westelijk woongebied. Door Pfizer Manufacturing Belgium NV werd op, het aanpalende perceel reeds een windturbine geplaatst; deze windturbine. bevindt zich op circa 350m van het westelijk gelegen woongebied. De voorliggende aanvraag heeft betrekking op de plaatsing van een windturbine op circa 300m van het westelijk gelegen woongebied. Wanneer de dichtstbijzijnde (zonevreemde) woning of het dichtstbijzijnde woongebied zich bevinden op een afstand van meer dan 250m van de windturbinemast, mag ervan uitgegaan worden dat de hinder veroorzaakt door de windturbine/het windturbinepark tot een aanvaardbaar niveau beperkt kan worden.

Bedrijventerreinen:

Windturbines op of langs bedrijventerreinen behoren tot de mogelijkheden. In een aantal gevallen is er :dan ook een directe relatie tussen de geproduceerde energie en de afname ervan voor het bedrijventerrein. Wel is het aangewezen bijzondere zorg te besteden aan de inplanting van turbines in relatie met de aanwezige of toekomstige bedrijfsgebouwen in de omgeving.

De windturbine wordt voorzien op het bedrijventerrein van Pfizer. Het bedrijventerrein is reeds volledig ingericht, zodat de plaatsing van de windturbine geen uitbreidingsmogelijkheden van het bedrijf hypothekeert, De opgewekte elektriciteit zal op de site van Pfizer zelf gebruikt worden. Slechts op de momenten dat het verbruik lager is dan de geproduceerde hoeveelheid elektriciteit zal de overige hoeveelheid op het netwerk geïnjecteerd worden.

Landschap:

Het effect van windturbines in een landelijke omgeving kan groter zijn dan in een verstedelijkte omgeving. In een landelijke omgeving wordt het turbinepark eerder als contrasterend gekarakteriseerd. Ze werken schaalverkleinend,- vergroten de meetbaarheid van het landschap en tasten de weidsheid en openheid aan. Anderzijds kan het contrasterende aspect van een turbinepark in een open en landelijke omgeving zonder hoge actuele landschapswaarden, een nieuw landschap opleveren. De mate waarin deze effecten optreden dient verduidelijkt te worden. Bij meerdere initiatieven houdt dit uiteraard een afstemming in, ook gemeentegrensoverschrijdend.

Tegenover het aspect landschap kunnen volgende afwegingselementen worden aangegeven:

- Er dient om landschappelijke redenen aansluiting gezocht bij bestaande grootschalige infrastructuur zoals (zee-)haventerreinen, sluizencomplexen, bundeling van lijninfrastructuur;

- de aanwezigheid in het gebied van andere constructies die reeds een belangrijke impact hebben op het landschap (bv. pylonen, masten, bruggen, ...) en waarmee een bundeling van windturbines kan plaatsvinden;
- de schaal van de in het gebied aanwezige landschapselementen (een verticaal dominerend landschapselement zal beter integreerbaar zijn in een landschap waar reeds grootschalige landschapselementen voorkomen;
- de interferentie met de cultuurhistorische kenmerken van het gebied (lijnrelicten, puntrelicten, relictzones, ankerplaatsen, ...) is bepalend (cf. landschapsatlas).
- de aanwezigheid van lijninfrastructuren waarvan de herkenbaarheid in het landschap door de inplanting van windturbines verhoogt (autosnelwegen, rivieren, spoorwegen, hoogspanningsleidingen,...);
- aangeven van de landschappelijke invloedzone van het windturbinepark;
- gezocht kan worden naar mogelijkheden om de structuren in het landschap te benadrukken en/of te versterken, om de vormkwaliteiten van het turbinepark in de omgeving te accentueren en nieuwe bakens te creëren;
- inschatting van de visuele impact van het project, rekening houdend met de gewenste bebakening zoals geëist door het directoraat-generaal van de Luchtvaart.

Gezien de inplanting van de windturbine op een industrieterrein nabij de N16 en de aanwezigheid van andere windturbines in het landschap zal de inplanting van de bijkomende windturbine geen aanleiding geven tot de aantasting van de landschappelijke waarde. De impact op het omgevende landschap is beperkt.

Geluidsimpact:

De mate waarin hinder door windturbines kan optreden, is afhankelijk van verschillende factoren zoals de bronsterkte van de turbines, de opstellingsvorm, de ashoogte en het aantal windturbines. Ook de aard van de ondergrond (water, land), de afstand tot de omwonenden en het niveau van het achtergrondgeluid spelen een rol. Globaal genomen neemt het achtergrondgeluid bij het toenemen van de wind meer toe dan de bronsterkte van de turbine. Wanneer de dichtstbijzijnde vreemde woning of het dichtstbijzijnde woongebied zich bevinden, op een afstand van meer dan 250 m van de windturbinemast, mag ervan uitgegaan worden dat de hinder veroorzaakt door de windturbine/het windturbinepark tot een aanvaardbaar niveau beperkt kan worden.

De voorliggende aanvraag heeft betrekking op de plaatsing van een windturbine op circa 300m van het westelijk gelegen woongebied. Er mag dus vanuit gegaan worden dat de hinder veroorzaakt door de windturbine/windturbinepark tot een aanvaardbaar niveau beperkt wordt. In het kader van de vergunningsaanvraag werd tevens een akoestische préstudie uitgevoerd door het studiebureau SGS Belgium. Het specifieke geluid van de nieuw te plaatsen windturbine werd bepaald ter hoogte van de dichtstbijzijnde woningen en de dichtstbijzijnde woongebieden. Tijdens de dag ligt het berekende specifieke geluid ter hoogte van alle receptoren lager dan de toepasselijke richtwaarden. Gedurende de avond- en de nachtperiode dienen maatregelen genomen te worden om ter hoogte van alle receptoren te voldoen aan de richtwaarden. Op basis van de geluidsstudie van SGS blijkt dat het technisch mogelijk is om het vermogen van de nieuwe windturbine te reduceren om de geluidshinder tot een aanvaardbaar niveau te beperken. Bij de geluidsstudie werd tevens niet enkel rekening gehouden met de nieuw te plaatsen windturbine, maar werd de bestaande windturbine uitgebaat door Pfizer Manufacturing Belgium NV mee in rekening gebracht. Het gezamenlijke specifieke geluid van de bestaande windturbine en de nieuw te plaatsen windturbine werd bepaald. Het clustereffect van de windturbines werd dus zeker meegenomen in de aanvraag en de geluidsstudie. Voor de aanvraag is tevens een milieuvergunning vereist. In het kader van de aanvraag tot milieuvergunning zal de aanvraag getoetst worden aan de nieuwe

sectorale milieuvoorwaarden voor windturbines die door de Vlaamse Regering op 23 december 2011 definitief werden goedgekeurd.

Slagschaduw:

Draaiende wieken van windturbines kunnen hinder veroorzaken door lichtreflecties en slagschaduw. Slagschaduwcontouren kunnen berekend worden met behulp van de internationaal gangbare softwareprogramma's terzake. Bij de beoordeling van de slagschaduwhinder wordt een maximum van 30 uur effectieve slagschaduw per jaar binnen in de bewoonde woning aanvaardbaar geacht. Indien het slagschaduweffect hoger ligt, dient onderzocht te worden in hoeverre remediërende maatregelen kunnen worden genomen {bijvoorbeeld aangepaste zonnewering, coating op ramen,...}.

De windturbine wordt zodanig uitgerust dat de rechtstreekse reflectie van de zonnestralen zoveel mogelijk beperkt wordt. De wieken hebben een matte, lichtgrijze kleur. De turbine zal tevens voorzien worden van een slagschaduwdetectiesysteem met automatische stilstand module. Het slagschaduwdetectiesysteem van een windturbine heeft tot doel slagschaduw te verminderen of zelfs volledig uit te schakelen op plaatsen waar deze mogelijk hinderlijk is. Het is een op software gebaseerd systeem dat in iedere windturbine afzonderlijke wordt geprogrammeerd. Op basis van de karakteristieken van de windturbine, de geografische ligging van mogelijke receptoren en de ligging van deze receptoren tov de windturbine, werd via het WindPRO-pakket versie 2.7 de mogelijke hinder bepaald. Voor alle receptoren kan er besloten worden dat de van toepassing zijnde normen steeds kunnen gerespecteerd worden door een correcte toepassing van het slagschaduwdetectiesysteem met automatische stilstand module. Hierdoor blijft eventuele hinder door slagschaduw beperkt tot een aanvaardbaar niveau. Voor de aanvraag is tevens een milieuvergunning vereist. In het kader van de aanvraag tot milieuvergunning zal de aanvraag getoetst worden aan de nieuwe sectorale milieuvoorwaarden voor windturbines die door de Vlaamse Regering op 23 december 2011 definitief werden goedgekeurd.

Veiligheid:

...

Natuur:

De te verwachten effecten op de fauna, in het bijzonder vogels en vleermuizen, worden in internationale publicaties als mogelijke bedreiging vernoemd en zijn dus een essentieel element in de besluitvorming bij de inplanting van windturbines. Naast de effectieve aanvaring (vogels en vleermuizen) kan verstoring optreden die, afhankelijk van de aard van de verstoring en de mate van gewenning of van uitwijkmogelijkheid, blijvend kan zijn.

Voor de belangrijke natuurgebieden, waaronder Vlaams Ecologisch Netwerk, speciale beschermingszone-habitatrichtlijn en speciale beschermingszone-vogelrichtlijn, andere gebieden met belangrijke ecologische waarden (bijvoorbeeld leefplaatsen van beschermde soorten of beschermde vegetaties) en natuureservaten dient een omgevingsanalyse uit te maken welke afstand als buffer aangewezen is. Deze afstand kan onder meer bepaald worden afhankelijk van een lokale ornithologische analyse of in het geval van een indicatie op significante negatieve effecten op een speciale beschermingszone, een algemene beschrijving of een "passende beoordeling" waarbij ook rekening wordt gehouden met de omgevingsfactoren. Ervaring leert dat het naar voren schuiven van afstandsregels t.o.v. het rotorblad niet steeds relevant is.

De inplantingsplaats van de windturbine bevindt zich op:

- ***ca. 400m van het habitatrichtlijngebied 'Schelde -en Durmeëstuarium van de Nederlandse grens tot Gent'***
- ***ca. 1.5km van het habitatrichtlijngebied 'historische fortengordels van Antwerpen als vleermuizenhabitats'***

- **ca. 400m van het VEN-gebied 'De Coolhem'**
- **in de nabije omgeving van de inplantingsplaats bevinden zich enkele natuurreervaten**
- **Uit de "risicoatlas vogels-windturbines" (INBO) blijkt:**
- **de inplantingsplaats bevindt zich in een zone met mogelijk risico naar avifauna**
- **de inplantingsplaats bevindt zich binnen de 5km-buffer van een pleister -en rustgebied**
 - **Gezien de ligging langs een rijksweg, in industriegebied, gezien de afstand tot het pleister -en rustgebied voldoende groot is en rekening houdende met het feit dat het slechts om 1 windturbine is het agentschap voor Natuur en Bos van oordeel dat het project geen impact heeft op het pleister-en rustgebied,.**
- **de inplantingsplaats bevindt zich binnen de 4km-buffer van een broedkolonie**
 - **Gezien de ligging langs een rijksweg, in industriegebied, gezien de ruime afstand tot de broedkolonie en gezien het de Inplanting van slechts 1 windturbine betreft is het agentschap voor Natuur en Bos van oordeel dat het projectgebied zich op voldoende afstand bevindt.**
- **de inplantingsplaats zich op voldoende afstand van belangrijke voedsel-, slaap- en seizoenstrekroutes bevindt**

Op basis van deze vaststellingen, rekening houdende met de situering van de site in industriegebied, langs een rijksweg, rekening houdende met de conclusies van de bij de aanvraag toegevoegde natuurtoets gaat het agentschap voor Natuur en Bos akkoord met de bevindingen van de natuurtoets, met name dat er geen significant negatieve effecten te verwachten zijn op fauna en flora ten gevolge van de inplanting van de bijkomende windturbine.

MER-plicht:

....

Project-mer-screening:

De aanvraag heeft betrekking op de oprichting van een bijkomende windturbine op de terreinen van Pfizer Manufacturing Belgium NV. De opgewekte elektriciteit zal op de site van Pfizer zelf gebruikt worden. Slechts op de momenten dat het verbruik lager is dan de geproduceerde hoeveelheid elektriciteit zal de overige hoeveelheid op het netwerk geïnjecteerd worden.

De oprichting van de windturbine veroorzaakt geen verontreiniging.

De oprichting van de windturbine veroorzaakt geen bijkomende mobiliteit.

De oprichting van de windturbine veroorzaakt geen negatieve effecten inzake de waterhuishouding, aangezien het project een beperkte oppervlakte heeft en niet gelegen is in overstromingsgevoelig gebied.

Door de oprichting van de windturbine worden geen erfgoedwaarden geschaad of vernietigd. De impact op het omgevende landschap is tevens beperkt, gezien de windturbine wordt ingeplant op een industrieterrein nabij de N16 en de aanwezigheid van andere windturbines.

De oprichting van de windturbine veroorzaakt geen significant negatieve effecten op fauna en flora.

Uit de bijgevoegde veiligheidsstudie blijkt dat zowel de directe risico's voor personen in de omgeving van de windturbine als de indirecte risico's ten aanzien van in de omgeving aanwezige gevaarbronnen aanvaardbaar zijn.

De windturbine wordt geplaatst op circa 300m van een woongebied, zodat we er kunnen vanuit gaan dat de hinder veroorzaakt door de windturbine tot een aanvaardbaar niveau beperkt blijft. Uit de bijgevoegde geluids- en slagschaduwstudie blijkt dat het project zal voldoen aan de sectorale milieuvorwaarden voor windturbines die door de Vlaamse Regering op 23 december 2011 definitief werden goedgekeurd, mits het nemen van mitigerende maatregelen. Ook de

cumulatieve effecten van de voorliggende aanvraag windturbine en de reeds bestaande windturbines van Pfizer Manufacturing Belgium NV en Eneco werden onderzocht. De aanvragers zullen alles in het werk stellen om het geluidsniveau en de impact van de slagschaduw te reduceren tot een niveau waarbij hinder voor de omgeving zoveel mogelijk vermeden wordt. Op basis van de geluidsstudie van SGS blijkt dat het technisch mogelijk is om het vermogen van de nieuwe windturbine te reduceren om de geluidshinder tot een aanvaardbaar niveau te beperken.

Uit de slagschaduwstudie blijkt dat de van toepassing zijnde normen steeds kunnen gerespecteerd worden door een correcte toepassing van het slagschaduwstelsel met automatische stilstand module. Hierdoor blijft eventuele hinder door slagschaduw beperkt tot een aanvaardbaar niveau.

Voor de aanvraag is tevens een milieuvergunning vereist. In het kader van de aanvraag tot milieuvergunning zal de aanvraag getoetst worden aan de nieuwe sectorale milieuvoorwaarden voor windturbines die door de Vlaamse Regering op 23 december 2011 definitief werden goedgekeurd.

Zowat elk project heeft milieueffecten. Enkel voor de projecten met aanzienlijke milieueffecten moet een milieueffectrapport worden opgemaakt. Uit de hierboven vermelde kenmerken moet in redelijkheid worden afgeleid dat er geen aanzienlijke milieueffecten te verwachten zijn.

Luchtvaart:

...

Besluit:

De geplande windturbine is gelegen in een gebied voor milieubelastende industrieën. Samen met de reeds bestaande windturbine van Pfizer Manufacturing Belgium NV vormt deze een lijnvormige opstelling parallel aan de N16. De windturbine wordt eveneens gebundeld met de 2 bestaande windturbines van Eneco aan de overzijde van de N16. Industriegebieden zijn prioritaire inplantingsgebieden voor windturbines. De aanvraag is ruimtelijk en landschappelijk inpasbaar.

Voor de aanvraag is tevens een milieuvergunning vereist. In het kader van de aanvraag tot milieuvergunning zal de aanvraag getoetst worden aan de nieuwe sectorale milieuvoorwaarden voor windturbines.

..."

Dit is de bestreden beslissing.

IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE TUSSENKOMST

Uit het dossier blijkt dat het verzoek tot tussenkomst tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen. Het verzoek tot tussenkomst is ontvankelijk.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Ontvankelijkheid wat betreft de tijdigheid van het beroep

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

B. Ontvankelijkheid wat betreft het belang van de verzoekende partijen

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partijen stellen dat zij belanghebbenden zijn in de zin van artikel 4.8.11, §1, 3° VCRO. Zij verwijzen naar rechtspraak van de Raad waaruit blijkt dat de hinder en nadelen niet absoluut zeker moeten zijn; het voldoende waarschijnlijk maken ervan is voldoende.

De verzoekende partijen stellen dat zij woonachtig zijn in de onmiddellijke omgeving van het betrokken perceel, meer bepaald op respectievelijk minder dan 1 km en ongeveer 300 m van de inplantingsplaats van de windturbine.

Zij stellen ernstige hinder te ondervinden van drie reeds bestaande windturbines: in het bijzonder hebben zij slaapproblemen, stress en onrust door geluidshinder, die zich reeds verder uitstrekt dan 800 meter, dewelke volgens hen zal vermeederen door de aanwezigheid van een bijkomende windturbine.

De bijkomende windturbine zal voor extra overlast zorgen voor de omwonenden op het vlak van geluidshinder, slagschaduw en visuele hinder waarbij de cumulatieve effecten van de vier windturbines niet mag onderschat worden. In de bestreden beslissing is volgens de verzoekende partijen geen rekening gehouden met deze cumulatieve effecten. Nochtans zal de reeds bestaande (geluids)hinder alleen maar toenemen.

De verzoekende partijen halen tevens aan dat zij geconfronteerd worden met visuele hinder. Hun zicht wordt reeds belemmerd door de aanwezigheid van drie windturbines; de komst van een vierde windturbine zal hun zicht verder doen achteruitgaan en de visuele hinder doen toenemen.

Tenslotte verwijzen de verzoekende partijen naar hun uiteenzetting onder het moeilijk te herstellen ernstig nadeel. In dit onderdeel klagen de verzoekende partijen aan dat de vergunning een aantasting betekent van hun rustig woon- en leefgenot, en geluids-, slagschaduw en visuele hinder met zich brengt. Aan de hand van foto's geven zij de beweerde visuele hinder weer. Gelet op de hoogte van de geplande windturbine zullen zij hinder ondervinden door slagschaduw, het flikkereffect en geluid.

2.

In haar antwoordnota werpt de verwerende partij een exceptie op wat het belang van de verzoekende partijen betreft.

De verwerende partij herinnert er aan dat de bewijslast bij de verzoekende partijen ligt; zij moeten de hinder en nadelen concreet aantonen en desgevallend staven met stukken.

De verwerende partij meent dat de verzoekende partijen onvoldoende coherent, duidelijk en concreet zijn voor wat de door hen ingeroepen hinder en nadelen betreft. Zij meent dat de verzoekende partijen blijven steken in hypothetische veronderstellingen die niet in rechtstreeks

oorzakelijk verband staan met de bestreden beslissing. Zij laten volgens haar na hun beweringen te staven.

3.

De tussenkomende partij betwist eveneens dat de verzoekende partij over het rechtens vereiste belang zouden beschikken.

Zij stelt vooreerst dat de verzoekende partijen niet in de onmiddellijke omgeving wonen van de inplantingsplaats. Niet alleen volstaat nabuurschap niet om belang te hebben, bovendien is de afstand tussen de woonplaats van de verzoekende partijen en de inplantingsplaats groter dan afstanden die reeds in eerdere rechtspraak door de Raad als niet in de onmiddellijke nabijheid werden beschouwd.

Vervolgens meent de tussenkomende partij dat de hinder die de verzoekende partijen aanhalen, met name geluidshinder en slagschaduw, niet voortvloeit uit de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing maar wel uit de milieuvergunning, ofwel de exploitatie van de windturbine.

Daarnaast stelt de tussenkomende partij dat de verzoekende partijen niet bewijzen dat de bestaande windturbines geluidshinder veroorzaken, laat staan aannemelijk maken dat de bijkomende windturbine een toename van deze hinder zal veroorzaken. De bijkomende windturbine staat volgens de tussenkomende partij ook niet in de nabijheid van de reeds bestaande windturbines, nu deze op minstens 300 meter afstand ingeplant staan.

De tussenkomende partij verwijst met betrekking tot de slagschaduw naar de slagschaduwstudies waaruit bleek dat de impact *nihil* zal zijn. Met betrekking tot het geluid verwijst de tussenkomende partij naar de akoestische studies waaruit bleek dat het te verwachten geluidsniveau beneden de norm zal blijven.

Tenslotte tonen de verzoekende partijen volgens de tussenkomende partij niet aan dat hun zicht belemmerd is, laat staan dat de bijkomende windturbine dit zicht nog meer zou belemmeren. De tussenkomende partij wijst op de afstand tussen de woonplaats van de tweede verzoekende partij en de inplantingsplaats, de tussenliggende gebouwen en de dichte begroeiing die het zicht op de geplande windturbine zal ontnemen. De foto's zijn genomen uit de tuin van de tweede verzoekende partij en tonen niet aan welk zicht er is vanuit de woning.

Wat de eerste verzoekende partij betreft wijst de tussenkomende op de afstand van 1 km en het feit dat twee bestaande windturbines, en andere constructies, tussen de eigendom van de eerste verzoekende partij en de bijkomende windturbine staan. De foto's zijn genomen van op de straat en geven dus geen aanduiding van het zicht dat de eerste verzoekende partij heeft vanuit zijn woning.

4.

In hun wederantwoordnota voeren de verzoekende partijen aan dat er geen vaste regel is die zegt dat een verzoeker slechts over een belang beschikt als deze woonachtig is op maximum 250 meter tot een hinderlijke inrichting en zij verwijst naar rechtspraak waarin ook een afstand van 450 meter werd aanvaard.

Uit het feit dat in de akoestische metingen en de slagschaduwstudies zowel de Lichterstraat als de Pullaarsteenweg als beoordelingspunten en receptoren werden betrokken, blijkt reeds dat de exploitatie gepaard kan gaan met deze vormen van hinder en dus dat de verzoekende partijen een belang hebben.

De verzoekende partijen benadrukken ten slotte dat deze hinder voortvloeit uit de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing.

Beoordeling door de Raad

1.

Om als derde-belanghebbende bij de Raad een beroep te kunnen instellen, vereist artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO in principe dat de verzoekende partijen, als natuurlijke persoon rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden ingevolge de bestreden vergunningsbeslissing. Artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO vereist niet dat het bestaan van deze hinder of nadelen absoluut zeker is.

Wel zal de verzoekende partij het mogelijk bestaan van deze hinder of nadelen of het risico of de vrees hiervoor voldoende aannemelijk moeten maken, de aard en de omvang ervan voldoende concreet moeten omschrijven en tegelijk zal zij moeten aantonen dat er een rechtstreeks of onrechtstreeks causaal verband kan bestaan tussen de uitvoering of de realisatie van de vergunningsbeslissing en de hinder of nadelen die zij ondervindt of vreest te ondervinden. Het vereiste van een belang bij het beroep mag evenwel niet op een overdreven restrictieve of formalistische wijze worden toegepast (GwH 30 september 2010, nr. 109/2010).

Artikel 11, tweede lid, 5° Procedurebesluit bepaalt dat de verzoekende partij in haar inleidend verzoekschrift een omschrijving dient te geven van haar belang. Ter beoordeling van het bestaan van een belang kan de Raad rekening houden met de gegevens uit het gehele verzoekschrift, met inbegrip van het deel waarin de wettigheidskritiek wordt geformuleerd.

2.

Uit het verzoekschrift en de ingediende stavingsstukken blijkt dat de tweede verzoekende partij op ongeveer 300 meter van de op te richten windturbine woont. Zij maakt voldoende aannemelijk dat zij hinder of nadelen kan ondervinden ingevolge de bestreden vergunningsbeslissing, minstens dat er een risico bestaat op het moeten ondergaan van de aangevoerde hinder en nadelen, in het bijzonder de aangevoerde geluids- en visuele hinder.

3.

De eerste verzoekende partij woont op een afstand van ongeveer 1 km van de inplantingsplaats van de windturbine. Uit de bijgebrachte stukken blijkt niet dat de eerste verzoekende partij vanuit haar tuin, laat staan vanuit haar woning zicht kan hebben op de windturbine, dergelijk bewijs wordt niet bijgebracht. Bovendien stellen de verzoekende partijen wel dat de geluidshinder zich voordoet tot voorbij 800 meter maar vooreerst blijft dit maar bij een loutere bewering en bovendien maakt de eerste verzoekende partij niet aannemelijk dat zij, op een afstand van 1000 meter nog geluidshinder kan ondervinden. Wat de hinder door slagschaduw betreft geeft de eerste verzoekende partij zelfs geen enkele toelichting. Gelet op de afstand tot de inplantingsplaats en de concrete gegevens van het dossier maakt de eerste verzoekende partij niet aannemelijk dat zij hinder of nadelen kan ondervinden door de geplande windturbine.

4.

De exceptie is gegrond in hoofde van de eerste verzoekende partij en wordt verworpen in hoofde van de tweede verzoekende partij.

VI. ONDERZOEK VAN DE MIDDELEN

A. Tweede middel

Standpunt van de partijen

De verzoekende partij roept in een tweede middel de schending in van artikel 26*bis* van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (hierna: Natuurdecreet), van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: Motiveringswet), van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel, en uit de ontstentenis van de rehtens vereiste feitelijke en juridische grondslag.

De verzoekende partij stelt vast dat de bestreden beslissing vermeldt dat de inplantingsplaats van de bijkomende windturbine zich op slechts 400 meter van het VEN-gebied 'De Coolhem' bevindt en dat in navolging van het – gunstige - advies van het Agentschap voor Natuur en Bos van 22 november 2013 wordt geoordeeld dat er geen “significante” negatieve effecten te verwachten zouden zijn op fauna en flora ten gevolge van de inplanting van de bijkomende windturbine.

Uit artikel 26*bis* van het Natuurdecreet volgt volgens de verzoekende partij echter een verscherpte natuurtoets bij de beoordeling van een stedenbouwkundige aanvraag voor een activiteit die onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken.

De verzoekende partij zet uiteen dat het gebied rond het Coolhembos als relictzone is aangeduid, dat binnen dit relictlandschap het Coolhembos werd aangeduid als ankerplaats en dat het Ven-gebied 'De Coolhem' is aangeduid als Grote Eenheid Natuur.

De inplantingsplaats van de windturbine is op nog geen 400 meter van dit VEN-gebied gelegen.

Volgens de verzoekende partijen moeten met de verscherpte natuurtoets ook activiteiten buiten het VEN-gebied worden onderzocht maar die in het VEN zelf onvermijdbare en onherstelbare schade veroorzaken, bijvoorbeeld omdat ze gepaard gaan met veel geluidshinder.

Bovendien heeft voornoemd artikel 26*bis* “elke” schade en niet enkel betekenisvolle schade op het oog en volstaat de “kans” op schade, zonder dat hierover zekerheid moet bestaan. Met verwijzing naar een recent auditoraatsverslag in een procedure bij de Raad van State stelt de verzoekende partij dat in artikel 26*bis* Natuurdecreet geen drempel is ingeschreven.

De vergunningverlenende overheid is onzorgvuldig te werk gegaan bij de beoordeling van de aanvraag tot het bouwen van een bijkomende windturbine aangezien zij klaarblijkelijk geen deugdelijke VEN-toets heeft uitgevoerd. De enkele verwijzing naar de afstand van 400 meter volstaat daartoe niet.

Nu uit de bestreden beslissing niet blijkt dat de bijkomende windturbine ten aanzien van het VEN-gebied 'De Coolhem' geen onvermijdbare en onherstelbare schade zal berokkenen, ligt tevens een schending voor van de formele en materiële motiveringsplicht.

2.

De verwerende partij citeert artikel 26*bis* Natuurdecreet en verwijst naar haar uiteenzetting onder de weerlegging van het eerste middel om te besluiten dat de verzoekende partij voornoemd artikel vruchteloos inroept.

Daarenboven verwijst de verwerende partij naar de conclusie van de lokalisatienota waaruit blijkt dat geen onvermijdbare en onherstelbare schade en geen significante negatieve effecten op fauna en flora verwacht worden.

3.

De tussenkomende partij stelt vooreerst vast dat de verzoekende partij zowel de schending van de formele Motiveringswet als de schending van het materiële motiveringsbeginsel inroept. De tussenkomende meent dat uit het verzoekschrift blijkt dat de verzoekende partij de motieven van de bestreden beslissing wel degelijk kent, maar deze bekritiseert op feitelijke en juridische correctheid en een onredelijke beoordeling. De verzoekende partij heeft dan ook geen schade ondervonden van enige schending van de formele motiveringsplicht en kan de schending ervan niet dienstig invoeren.

Verder merkt de tussenkomende partij op dat de verzoekende partij er zonder meer van uitgaat dat een zogenaamde VEN-toets of verscherpte natuurtoets overeenkomstig artikel 26bis Natuurdecreet vereist is. Zoals ook blijkt uit de bestreden beslissing, bevindt het VEN-gebied 'De Coolhem' zich immers op een afstand van ongeveer 400 meter van de inplantingsplaats van de op te richten windturbine.

De verzoekende partij gaat er volgens de tussenkomende partij ten onrechte van uit dat artikel 26bis Natuurdecreet ook geldt voor activiteiten die buiten het VEN plaatsvinden. In de rechtsleer die de verzoekende partij aanhaalt, wordt evenwel niet onderbouwd waarom deze verplichting ook zou gelden voor activiteiten buiten het VEN-gebied.

De tussenkomende partij verwijst naar het voorstel van decreet dat stelt dat *'de bepalingen die enkel betrekking hebben op het VEN verplaatst (worden) naar het hoofdstuk V gebiedsgericht beleid.'* Door artikel 26bis op te nemen in het hoofdstuk 'Gebiedsgericht beleid', hetgeen blijkens de voorbereidende werken ook het opzet was, kan volgens de tussenkomende partij, niet anders besloten worden dan dat artikel 26bis louter geldt binnen het VEN en niet erbuiten. Deze lezing strookt ook met het opzet van het Natuurdecreet, nu de natuurtoets van artikel 16 opgenomen werd in het hoofdstuk IV met als hoofding 'Algemene maatregelen ter bevordering van het natuurbehoud'. Met andere woorden, de natuurtoets van artikel 16 Natuurdecreet geldt ongeacht het gebied, daar waar de zogenaamde verscherpte natuurtoets enkel geldt binnen het VEN.

Het is bovendien niet omdat de inplantingsplaats van de windturbine gelegen is in de omgeving van het VEN-gebied 'De Coolhem' dat er schade aan de natuur in het VEN zou 'kunnen' veroorzaakt worden. De verzoekende partij blijft hiertoe volgens de tussenkomende partij ook in gebreke.

Volgens de tussenkomende partij blijkt uit het aanvraagdossier, het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos en de bestreden beslissing duidelijk dat er geen onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN-gebied is.

De verzoekende partij geeft bovendien een verkeerde lezing aan het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos. Uit dit advies blijkt geenszins dat niet uitgesloten zou zijn dat de exploitatie onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur zal veroorzaken. In het advies van het Agentschap Natuur en Bos, zoals ook in de bestreden beslissing hernomen, werd gesteld dat het Agentschap onder meer *"rekening houdende met de conclusies van de bij de aanvraag toegevoegde natuurtoets"* akkoord gaat met de bevindingen van de natuurtoets.

Ten slotte verwijst de tussenkomende partij naar de lokalisatienota die gevoegd was bij de aanvraag, waarop het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos en de bestreden beslissing zijn gesteund, en in het bijzonder de conclusie van deze nota met betrekking tot de verscherpte natuurtoets dat *"Gelet op de afstand en de kenmerken van het projectgebied wordt geen onvermijdbare en onherstelbare schade ten aanzien van de fauna binnen het VEN-gebied en omgeving verwacht"*.

4.

In haar wederantwoordnota voegt de verzoekende partij toe dat zij omstandig heeft aangetoond waarom zij van oordeel zijn dat er een schending voorligt van artikel 26*bis* van het Natuurdecreet inzake de VEN-toets in het kader van een vergunningsaanvraag, onder meer omdat geen, minstens onvoldoende rekening werd gehouden met de nabijheid van het VEN-gebied “het Coolhem” en de aanwezige avifauna. Het is het gebrek aan concreet onderzoek inzake onvermijdbare en onherstelbare schade aan het VEN-gebied, zowel erbinen als erbuiten, dat de verzoekende partij als schending van de formele motiveringsplicht heeft opgeworpen.

De verzoekende partij herhaalt dat de kans op onvermijdbare en onherstelbare schade voldoende is om een vergunning voor een bepaalde activiteit te weigeren. De bewijslast bij toepassing van de VEN-toets dient net zoals bij de habitattoets te worden omgekeerd omwille van het voorzorgsbeginsel. Artikel 26 *bis*, §1, eerste lid Natuurdecreet, en in het bijzonder de zinsnede “kan veroorzaken”, moet volgens de verzoekende partij, strikt geïnterpreteerd worden. In het decreet staat geen schade- of risicodrempel ingeschreven zodat de geringste kans op schade aan het VEN voldoende is om de stedenbouwkundige vergunning voor de windturbine te weigeren. De verzoekende partij ondersteunt haar standpunt door verwijzing naar rechtspraak van de Raad van State.

Daarbij merkt de verzoekende partij nog op dat het principiële verbod op activiteiten die onvermijdbare of onherstelbare schade aan het VEN aanrichten, niet beperkt blijft tot activiteiten in het VEN. De externe werking van het VEN, wordt aanvaard in de rechtsleer, en houdt in dat activiteiten die buiten het VEN gebied plaatsvinden, in het VEN onvermijdbare en onherstelbare schade kunnen aanrichten. De lokalisatienota is er ten onrechte vanuit gegaan dat er geen schade zou toegebracht worden binnen het VEN-gebied, terwijl het onbetwistbaar is dat een vierde bijkomende windturbine, naast reeds drie bestaande windturbines, op slechts 400 m van een nabijgelegen VEN waarbinnen en waarbuiten tal van avifauna (vogels, vleermuizen, ...) aanwezig is, effecten zal hebben op dit VEN-gebied, zowel erbinen als erbuiten, zodat een gedegen VEN-toets had moeten plaatsvinden. Dat er avifauna is, kan volgens de verzoekende partij niet betwist worden, nu dit uitdrukkelijk blijkt uit de lokalisatienota waarin aangaande de vogels wordt bepaald dat er geen belangrijke versturende effecten worden verwacht en aangaande de vleermuizen dat de impact hierop beperkt zou zijn. Dat deze vogels en vleermuizen zich ook begeven in voormeld VEN-gebied, kan evenmin betwist worden, gelet op de korte afstand tussen dit VEN-gebied en de inplantingsplaats van de windturbine. De verzoekende partij besluit uit het voorgaande dat er onvoldoende zekerheid is omtrent de impact van de bijkomende windturbine op de aanwezige vogels en vleermuizen, zowel binnen als buiten het VEN-gebied, gelet op de korte afstand, zodat de vergunning diende geweigerd te worden.

Ten slotte wijst de verzoekende partij op het gebrek aan onderzoek naar het cumulatief effect van de vier windturbines op de aanwezige fauna en flora in en buiten het VEN-gebied.

Beoordeling door de Raad

1.

Artikel 26*bis* Natuurdecreet luidt als volgt:

“§ 1. De overheid mag geen toestemming of vergunning verlenen voor een activiteit die onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken.

Als voor een activiteit een kennisgeving of melding aan de overheid vereist is, dient door de kennisgever worden aangetoond dat de activiteit geen onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken. Wanneer de kennisgever dit niet gedaan heeft, dient de betrokken overheid zelf te onderzoeken of de activiteit onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken.

Wanneer dit het geval is, wordt dit door de overheid aan de kennisgever medegedeeld bij ter post aangetekende brief binnen de eventuele wachttermijn voor het uitvoeren van de activiteit voorzien in de wetgeving in het kader waarvan de kennisgeving of de melding gebeurt of bij gebreke daaraan binnen dertig dagen na de kennisgeving of melding. De kennisgever mag pas starten met de uitvoering van de betrokken activiteit wanneer voormelde termijn verstreken is zonder dat hij een voormeld bericht van de overheid heeft ontvangen.

De Vlaamse regering kan bepalen hoe moet aangetoond worden dat een activiteit geen onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken.

§ 2. De in § 1 bedoelde overheid vraagt in de gevallen bedoeld in § 1 advies aan de dienst bevoegd voor het natuurbehoud over de vraag of de betrokken activiteit onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken.

De Vlaamse regering kan de nadere regels vastleggen met betrekking tot de procedure die moet nageleefd worden voor het vragen van het advies.

§ 3. In afwijking van § 1 kan een activiteit die onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken, bij afwezigheid van een alternatief, toch worden toegelaten of uitgevoerd om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard. In dat geval dienen alle schadebeperkende en compenserende maatregelen genomen te worden.

Degene die de aanvraag, de kennisgeving of de melding bedoeld in § 1 gedaan heeft en die respectievelijk een weigering of een bericht zoals bedoeld in § 1, tweede lid van de betrokken overheid heeft ontvangen, richt tot deze overheid een verzoek tot het toepassen van de in deze paragraaf bedoelde afwijkingsmogelijkheid.

De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor deze aanvragen en voor het behandelen ervan.

De Vlaamse regering oordeelt over het bestaan van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard. “

Uit deze bepalingen volgt dat de overheid geen toestemming of vergunning mag verlenen voor een activiteit die ‘onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN’ kan veroorzaken. Hieruit volgt tevens dat de vergunningverlenende overheid zich voor de vraag inzake de onvermijdbare en onherstelbare schade dient te laten adviseren door de dienst bevoegd voor het natuurbehoud, te weten het agentschap Natuur en Bos.

De vergunningverlenende overheid zal bij de beoordeling van de aanvraag derhalve moeten onderzoeken welke impact de aanvraag heeft voor de natuurwaarden in het VEN-gebied.

Wanneer er onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN wordt veroorzaakt, kan in beginsel geen vergunning worden verleend, tenzij er redenen van groot openbaar belang andersluidend zouden oordelen. In dit laatste geval moeten schadebeperkende en compenserende maatregelen genomen worden.

2.

Er wordt niet betwist dat het vergunde project gelegen is in de nabijheid van het VEN 'De Coolhem' en meer bepaald op ongeveer 400 meter van dit VEN-gebied. Uit de lokalisatienota, gevoegd bij de aanvraag, blijkt dat dit VEN-gebied grotendeels overlapt met de SBZ- H 'Schelde- en Durmeëstuarium van de Nederlandse grens tot Gent'.

2.1

Uit artikel 17 Natuurdecreet volgt dat een Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) *"een samenhangend en georganiseerd geheel [is], van gebieden van de open ruimte waarin een specifiek beleid inzake het natuurbehoud, gebaseerd op de kenmerken en elementen van het natuurlijk milieu, de onderlinge samenhang tussen de gebieden van de open ruimte en de aanwezige en potentiële natuurwaarden wordt gevoerd."*

Het natuurbehoud is *'het instandhouden, herstellen en ontwikkelen van de natuur en het natuurlijk milieu door natuurbescherming, natuurontwikkeling en natuurbeheer en het streven naar een zo groot mogelijke biologische diversiteit in de natuur en naar een gunstige staat van instandhouding van habitats en soorten'* (artikel 2, 10° Natuurdecreet).

Met de 'natuur' wordt verwezen naar elk afzonderlijk element dat de natuur in de zin van het Natuurdecreet bevat, wat volgens artikel 2, 7° en 8° neerkomt op *'de levende organismen, hun habitats, de ecosystemen waarvan zij deel uitmaken en de daarmee verbonden uit zichzelf functionerende ecologische processen ongeacht of deze al dan niet voorkomen in aansluiting op menselijk handelen, met uitsluiting van de cultuurgewassen, de landbouwdieren en de huisdieren'*.

Het is dan duidelijk dat in een VEN-gebied alle natuurelementen centraal staan, de natuur de hoofdfunctie heeft en als beschermingswaardig beschouwd wordt en waar het natuurbehoud voorop staat. Natuurbescherming wordt in het Natuurdecreet omschreven als *'het geheel van de maatregelen gericht op het natuurbehoud en tegen nadelige invloeden die kunnen ontstaan door menselijke activiteiten'* (artikel 2, 11° Natuurdecreet).

2.2

Artikel 26bis Natuurdecreet werd ingevoegd bij artikel 16 van het decreet van 19 juli 2002 houdende wijziging van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu [...].

Om te voorkomen dat er schade aan de natuur in het VEN ontstaat of veroorzaakt wordt, voorziet artikel 26 bis Natuurdecreet principieel dat geen vergunning kan verleend worden voor handelingen die 'onvermijdbare en onherstelbare' schade aan de natuur in het VEN berokkent.

Uit de parlementaire voorbereiding van deze decretale bepaling blijkt het volgende (VI. P., *Parl. St.*, 2001-2002, 967/1, p. 17):

"Het bestaande artikel 16 dat het zogenaamde integratiebeginsel bevat, handelt enerzijds over vermijdbare schade en anderzijds over onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN.

Vermijdbare schade is die schade die kan vermeden worden door de activiteit op een andere wijze uit te voeren (bvb. met andere materialen, op een andere plaats, ...). Onvermijdbare schade is de schade die men hoe dan ook zal veroorzaken, op welke wijze men de activiteit ook uitvoert.

Er werd voor gekozen om in artikel 16 enkel de bepalingen te weerhouden over vermijdbare schade, welke van toepassing zijn op het gehele grondgebied van het Vlaamse Gewest. De bepalingen over de onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN

worden uit het hoofdstuk “algemene maatregelen ter bevordering van het natuurbehoud” genomen en verplaatst naar hoofdstuk V over “gebiedsgericht beleid” (zie verdere toelichting bij artikel 26bis).”

En (p. 20):

“Ingevolge deze bepalingen kan er geen enkele vergunningsplichtige of meldingsplichtige activiteit worden toegestaan die in het VEN onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur veroorzaakt.

Deze bepalingen gaan over onvermijdbare schade die tevens onherstelbaar is. Onvermijdbare schade die wel herstelbaar is, mag wel worden veroorzaakt.

Onder herstel wordt een herstel van de schade verstaan op de plaats van beschadiging met een kwantitatief en kwalitatief gelijkaardige habitat als deze die er voor de beschadiging aanwezig was.

....

Thans wordt uitdrukkelijk bepaald dat een afwijking om dwingende reden van openbaar belang tevens van sociale of economische aard kan zijn. Hiermee wordt de formulering van de afwijkingsregeling voor onvermijdbare schade op dit punt afgestemd op deze voorzien in artikel 36ter met betrekking tot speciale beschermingszones”.

2.3

In tegenstelling tot wat de tussenkomende partij lijkt voor te houden, sluit de ligging van het project buiten het VEN-gebied, niet uit dat er wel onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan worden veroorzaakt. De parlementaire voorbereiding bij het artikel 26bis Natuurdecreet omschrijft de onvermijdbare schade immers als de schade die men hoe dan ook zal veroorzaken *‘op welke wijze men de activiteit ook uitvoert’*. De Raad verstaat hieronder ook die handeling die een invloed of effect heeft op het VEN-gebied, ook al vindt de handeling zelf niet plaats in het VEN-gebied zelf. Onder de onherstelbare schade dient begrepen te worden deze schade die op de plaats van beschadiging niet meer kan worden hersteld met een kwantitatief en kwalitatief gelijkwaardige habitat zoals deze die er vóór de beschadiging was.

2.4

De redenering van de tussenkomende partij dat de bepaling van artikel 26bis opgenomen is onder het hoofdstuk ‘gebiedsgericht beleid’ en niet onder het hoofdstuk ‘algemene maatregelen ter bevordering van het natuurbehoud’ en dat daaruit dient besloten te worden dat artikel 26 bis Natuurdecreet louter binnen het VEN geldt, kan niet gevolgd worden. Hoofdstuk V ‘gebiedsgericht beleid’ bevat immers een aantal specifieke maatregelen, gericht op specifieke gebieden en zijn daarom ‘gebiedsgericht’. Artikel 26 bis Natuurdecreet past in dit hoofdstuk omdat het als het ware een preventieve maatregel is: een verbod voor elke handeling, ongeacht de ligging, die onvermijdbare en onherstelbare schade zou veroorzaken aan de natuur in het VEN-gebied. Hoofdstuk IV daartegen tegen bevat de algemene maatregelen voor het natuurbehoud, ten behoeve van de bestaande natuur ‘ongeacht de bestemming van het betrokken gebied’ en daarnaast binnen de groen-, park-, buffer- en bosgebieden van de uitvoeringsplannen.

2.5

De tussenkomende partij houdt verder voor dat de verzoekende partij in gebreke blijft aan te tonen dat de inplantingsplaats van de turbine in de omgeving van het VEN-gebied schade zou kunnen berokkenen aan de natuur in het VEN-gebied ‘De Coolhem’.

Ook dit uitgangspunt van de tussenkomende partij is niet correct. De verzoekende partij draagt terzake geen bewijslast. Artikel 26bis, §2 Natuurdecreet voorziet immers dat de vergunningverlenende overheid advies moet vragen aan het Agentschap Natuur en Bos. In dit

advies moet ingegaan worden op de vraag of de aangevraagde handeling al dan niet onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken.

3.

Hoewel de Raad in het kader van het hem opgedragen legaliteitstoezicht slechts beschikt over een marginale toetsingsbevoegdheid, dient hij na te gaan of de bestreden beslissing steunt op een correcte feitenvinding, of zij genomen is na een zorgvuldig onderzoek van alle aspecten van de aanvraag, en niet kennelijk onredelijk is rekening houdend met alle voorliggende gegevens en adviezen.

Het beginsel van de materiële motiveringsplicht houdt in dat er voor elke administratieve beslissing rechtens aanvaardbare motieven moeten bestaan, wat onder meer betekent dat die motieven moeten steunen op werkelijk bestaande en concrete feiten die relevant zijn en met de vereiste zorgvuldigheid werden vastgesteld. Daarenboven vereist het zorgvuldigheidsbeginsel dat het vergunningverlenend bestuur bij de feitenvinding slechts na een zorgvuldig onderzoek en met kennis van alle relevante gegevens een beslissing neemt. Tot slot moet het vergunningverlenend bestuursorgaan de gegevens die in rechte en feite juist zijn, correct beoordelen en op grond van deze gegevens in redelijkheid tot een beslissing komen.

Om te voldoen aan de formele motiveringsplicht dient de verwerende partij de redenen op te geven waarop zij haar beslissing steunt, derwijze dat het de belanghebbende mogelijk is met kennis van zaken tegen de beslissing op te komen. De opgegeven motieven moeten afdoende zijn.

De artikelen 2 en 3 van de Motiveringswet concretiseren deze beginselen voor eenzijdige rechtshandelingen met individuele strekking die uitgaan van een bestuur en die beogen rechtsgevolgen te hebben voor één of meer bestuurden of voor een ander bestuur.

4.

Uit het administratief dossier blijkt dat het Agentschap voor Natuur en Bos op 22 november 2013 gunstig advies heeft verleend. Uit dit advies blijkt echter dat dit louter werd verstrekt op basis van artikel 36*ter* Natuurdecreet en het Soortenbesluit. Het Agentschap Natuur en Bos komt daarbij tot het volgende besluit *“Op basis van deze vaststellingen, rekening houdende met de situering van de site in industriegebied, langs een rijksweg, rekening houdende met de conclusies van de bij de aanvraag toegevoegde natuurtoets gaat het agentschap voor Natuur en Bos akkoord met de bevindingen van de natuurtoets, met name dat er geen significant negatieve effecten te verwachten zijn op fauna en flora ten gevolge van de inplanting van de bijkomende windturbine.”*

De bestreden beslissing beperkt zich tot een letterlijke herneming van het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos. Voorafgaand aan het citaat van voormeld advies verwijst de verwerende partij niet alleen naar het VEN-gebied, maar ook onder meer naar de Speciale Beschermingszones (SBZ) die in de nabije en iets verdere omgeving zijn gelegen en stelt ze dat een omgevingsanalyse moet uitmaken welke afstand als buffer aangewezen is. Ook hier wordt gewezen op eventuele indicaties van significante negatieve effecten op een speciale beschermingszone en een ‘passende beoordeling’.

5.

Terwijl er voor de habitattoets uit artikel 36*ter* Natuurdecreet, sprake moet zijn van een ‘betekenisvolle’ aantasting of anders gezegd ‘significante negatieve effecten’, voorziet artikel 26*bis* Natuurdecreet niet in een expliciete schadedrempel. Elke vorm van onvermijdbare en onherstelbare schade moet in beginsel worden uitgesloten, wat inhoudt dat een kans op onvermijdbare schade en onherstelbare schade voldoende is om een vergunning te weigeren.

Nu de bestreden beslissing enkel het advies van het Agentschap Natuur en Bos herneemt waarin louter in toepassing van artikel 36*ter* Natuurdecreet besloten wordt “*dat er geen significant negatieve effecten te verwachten zijn*”, blijkt niet dat de verwerende partij heeft onderzocht of er onvermijdbare en onherstelbare schade zal zijn aan ‘de natuur’ in het VEN-gebied in de zin van artikel 26*bis* Natuurdecreet.

Daarnaast stelt de Raad vast dat het advies klaarblijkelijk het eventueel cumulatief effect met de drie reeds bestaande windturbines niet heeft onderzocht en dat dit advies zich ook beperkt tot een onderzoek naar avifauna in het kader van het onderzoek op grond van het Soortenbesluit.

6.

De verwijzing in het advies naar de lokalisatienota van de tussenkomende partij waarin uitdrukkelijk gesteld werd dat er geen onvermijdbare en onherstelbare schade verwacht wordt ten aanzien van de fauna en flora binnen het VEN-gebied, kan aan het hierboven vastgestelde gebrek niet verhelpen.

De Raad kan immers enkel rekening houden met de motieven die zijn opgenomen in de bestreden beslissing, en niet met motieven uiteengezet in andere stukken dan de bestreden beslissing.

Het behoort bovendien niet tot de bevoegdheid van de Raad om de correctheid van de conclusies van de lokalisatienota te onderzoeken. Een marginale toetsing van dit rapport wat het punt ‘natuur – Fauna en flora’ betreft leert evenwel dat de vaststellingen ervan voornamelijk betrekking hebben op diverse soorten vogels en vleermuizen (avifauna) en dat enkel onder punt 4.5.1.2.2 gesproken wordt over ‘Flora en vegetatie’, maar betrekking hebbend op de inplantingsplaats van de turbine zelf. Dit zegt uiteraard niets over eventuele ‘onvermijdbare schade of onherstelbare schade’ aan de natuur in het op 400 meter verder gelegen VEN-gebied.

7.

De Raad stelt dan ook vast dat de verwerende partij bij het nemen van de bestreden beslissing de door artikel 26*bis* Natuurdecreet opgelegde verscherpte ventoets ten onrechte niet heeft uitgevoerd aangezien in de bestreden beslissing niet aannemelijk wordt gemaakt waarom er geen onvermijdbare en onherstelbare schade zal zijn aan de natuur in het VEN-gebied ‘De Coolhem’.

De bestreden beslissing schendt artikel 26*bis* Natuurdecreet, het zorgvuldigheidsbeginsel en de motiveringsverplichting.

Het middel is gegrond.

B. OVERIGE MIDDELEN

De overige middelen worden niet onderzocht omdat deze niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het verzoek tot tussenkomst van de nv Pfizer Manufacturing Belgium is ontvankelijk.
2. Het beroep van de heer Hans VANDENDRIESSCHE wordt verworpen. De Raad legt de kosten van dit beroep, begroot op 275 euro, ten laste van de heer Hans VANDENDRIEESCHE.
3. De Raad vernietigt de beslissing van de verwerende partij van 28 februari 2014, waarbij aan de tussenkomende partij de stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het bouwen van een bijkomende windturbine met een rotordiameter van maximum 82m, een tiphoogte van 150m en 15kv cabine op een perceel gelegen te 2870 Puurs, Rijksweg 12, met als kadastrale omschrijving afdeling 1, sectie D, nummer 50E.
4. De Raad beveelt de verwerende partij een nieuwe beslissing te nemen over de aanvraag van de tussenkomende partij en dit binnen een vervaltermijn van vier maanden te rekenen vanaf de dag na de dag van de betekening van dit arrest.
5. De Raad legt de kosten van het beroep van de tweede verzoekende partij, bepaald op 275 euro, ten laste van de verwerende partij.
6. De Raad legt de kosten van de tussenkomst, bepaald op 100 euro, ten laste van de tussenkomende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 9 augustus 2016 door de tweede kamer.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de tweede kamer,

Ingrid VAN AKEN

Hilde LIEVENS